

тизація архівної справи в Україні: сучасний стан та перспективи: Збірник наукових праць. Київ. 1996. С. 41–62.

4. Громадське обговорення проєкту Закону України «Про Національні архівні інформаційні ресурси, управління документацією та архівами»: доповідь голови Державної архівної служби України А. Хромова. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PZqa45e0ROY> (перегляд 30.10.2021 р.).

5. Климова К. Національні архівні інформаційні ресурси: закріплення поняття в архівному законодавстві. *Інформація та соціум: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Вінниця, 04 червня 2021 р. Вінниця. 2021. С. 28–30.

6. Левченко Л., Попова Л., Хромов А. Національні архівні інформаційні ресурси: правові засади реформування архівної справи. *Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка*. 2021. Вип. 1(93). С. 249–263.

**Ярема І. І., аспірант кафедри інформаційних технологій,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ**

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКИМИ БІБЛІОТЕКАМИ

Одним з найактуальніших понять у цифровому світі є поняття «цифрової культури», яке є надзвичайно широким. Наразі у науковому дискурсі можна знайти багато різних його тлумачень. На наш погляд, найприйнятнішим є таке: *цифрова культура* – це система правил поведінки користувача, яких він дотримується під час використання інформаційно-комунікаційних технологій.

До компонентів цифрової культури фахівці відносять:

- ✓ раціональне споживання інформації;
- ✓ критичне мислення;
- ✓ цифрова грамотність;
- ✓ ІТ-волонтерство;
- ✓ відповідальне ставлення до використання інформаційних технологій [1].

Отже, *цифрова культура* – це принципи і цінності у корпоративній культурі, що характеризують використання технологій для взаємодії з користувачами і вирішення завдань з їх ефективного обслуговування. Цифрова культура також передбачає підвищення рівня цифрових навичок працівників, цифрової грамотності та умінь використовувати програмне забезпечення з урахуванням усіх можливостей, які надає інформаційний прогрес.

Універсальної формули з формування цифрової культури в українських бібліотеках досі не вироблено. Має значення безліч чинників – від розмірів книгозбірні та ступеня її підпорядкованості до галузевої приналежності. Але можна

виділити 10 принципів щодо формування цифрової культури українськими бібліотеками:

1. *Клієнтоорієнтованість* – коли у центрі уваги користувач, а бібліотекарі під час створення нового продукту або сервісу, впровадження послуги ставлять себе на місце користувача. Цифрова трансформація, коли впроваджуються технології заради самих технологій, приречена на провал.

2. *Ціннісний підхід* – пріоритет у розробці нових продуктів і рішень на основі цінностей, які сповідує бібліотека.

3. *Робота на основі даних* – у цифровій культурі забезпечена якість даних та інформації, всі технологічні рішення приймаються на основі data.

4. *Відкритість до радикальних змін* (англ. *disruption*) – бібліотекарі відкриті для рішень, які докорінно змінюють звичну модель діяльності.

5. *TL-підхід* (англ. *test and learn* – тестувати та вчитися) – заохочується ризичність, а не обережність. У цифровій культурі бібліотекарям пропонується ризикувати, аналізувати невдачі, вчитися на помилках і розвиватися.

6. *Динаміка прийняття рішень* – бібліотекарі діють і реагують на зміни швидко, акцентуючись на діях, а не на плануванні. Зауважимо, що у швидко мінливому цифровому світі планування і прийняття рішень повинно переходити від довгострокового до короткострокового.

7. *Для підвищення динаміки* потрібно розширити права і можливості працівників бібліотек, вони мають отримати автономію у прийнятті власних рішень.

8. *Відкритість* – комунікації між різними рівнями – прямі і чесні. Трансформація «вертикальної» комунікації (зверху вниз) на «горизонтальну», контроль на делегування.

9. *Колаборація* – робота в команді, співпраця цінується вище, ніж індивідуальні зусилля. Успіх у цифровій культурі відбувається завдяки командній роботі та обміну інформацією між бібліотеками, архівами і музеями.

10. *Формування екосистеми* – бібліотеки розвиваються спільно зі своїми користувачами, партнерами й усім інформаційним простором.

Культурна трансформація не відбувається швидко, але формувати її потрібно поступово і невідворотно, і українським бібліотекам треба бути готовими, що це тривалий процес.

Список використаних джерел

1. Кириченко М. О. Цифрова культура як результат розвитку культури інформаційного суспільства. *Гілея: науковий вісник. Філософські науки: зб. наук. праць*. 2017. Вип. 124. С. 179–182.

